

საქართველოს
სახალხო დამცველი
PUBLIC DEFENDER (OMBUDSMAN)
OF GEORGIA

დავით აღმაშენებლის გამზირი N80
0102 თბილისი, საქართველო
ცხელი ხაზი: 1481(24/7)
www.ombudsman.ge
ელ-ფოსტა: info@ombudsman.ge

15 ივლ 2024 წ.

KA000034227076724

№ 2024/2833

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრს
ბატონ ვახტანგ გომელაურს

წ ი ნ ა დ ა დ ე ბ ა

მოქალაქე [REDACTED] უფლებების დარღვევის თაობაზე პოლიციის თანამშრომლების მიმართ
დისკრიმინური სამართალწარმოების დაწყების შესახებ

შემუშავებულია საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის მიერ განხორციელებული შემონმების
შედეგების მიხედვით და გეგმავნებათ „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“ საქართველოს
ორგანული კანონის 21-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად.

ბატონო ვახტანგ,

სახალხო დამცველის აპარატის მიერ მოქალაქე [REDACTED] საქმის შესწავლის შედეგად დადგინდა,
რომ შესაძლოა ადგილი ჰქონდეს შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლების მხრიდან
სამსახურებრივი მოვალეობის არაჯეროვან შესრულებას.[1]

ფაქტობრივი გარემოებები

2024 წლის 2 თებერვალს სახალხო დამცველის რწმუნებული შეხვდა თბილისის დროებითი მოთავსების N [REDACTED]
იზოლატორში მოთავსებულ მოქალაქე [REDACTED] რომელსაც თბილისის საქალაქო სასამართლოს
ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მოსამართლის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებით, განსაზღვრული
ჰქონდა [REDACTED] ადმინისტრაციული პატიმრობა.

[REDACTED] განმარტებით, 2024 წლის 2 თებერვალს, სასამართლოს გადაწყვეტილების
გამოცხადების დროს იმყოფებოდა საკუთარ საცხოვრებელ სახლში, რის შემდეგაც, მის სახლში
გამოცხადდნენ პოლიციის თანამშრომლები და დააკავეს. დაკავების შემდეგ გადაიყვანეს [REDACTED]
[REDACTED] სამმართველოში [REDACTED], სადაც ჩაუტარდა პირადი გასინჯვა, რა დროსაც
ჩამორთვეს მობილური ტელეფონი და ქაძარი.

[REDACTED] განცხადებით, მობილური ტელეფონისა და ქაძრის ჩამორთმევის შემდეგ, გადაიყვანეს
თბილისის დროებითი მოთავსების [REDACTED] იზოლატორში, მაგრამ ჩამორთმეული ნივთები იზოლატორში არ

გაატანეს. მისივე თქმით, პოლიციის თანამშრომლებს სთხოვდა ნივთების იზოლაციაში ჩაბარებას, რაზეც უარი უთხრეს მისთვის უცნობი მიზეზით.

ამასთან, [REDACTED] აცხადებდა, რომ პოლიციელების მიერ ჩამორთმეულ მობილურ ტელეფონს იყენებდა როგორც თანხის გადახდის საშუალებას და დასჭირდებოდა გათავისუფლებისთანავე, ვინაიდან ტელეფონით თანხას იხდიდა როგორც ტრანსპორტში, ასევე სხვა ფინანსური ხარჯის გასაწევად. ასევე, ქაშირიც ტანსაცმლის მნიშვნელოვან ატრიბუტს წარმოადგენდა და მისი გამოყენება დასჭირდებოდა გათავისუფლებისთანავე, ფეხით გადაადგილების დროს.

მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით, სახალხო დამცველის აპარატმა მიმართა შინაგან საქმეთა სამინისტროს და [REDACTED] პირადი ნივთების ჩამორთმევის სამართლებრივი საფუძვლისა და ნივთების დაბრუნების შესახებ ინფორმაცია გამოითხოვა.[2]

შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ სახალხო დამცველის აპარატში წარმოდგენილი პასუხის თანახმად, [REDACTED] ნივთები ჩამოერთვა ადმინისტრაციული წესით დაკავების დროს და ინახებოდა [REDACTED] პოლიციის სამმართველოში, თუმცა ნივთების ჩამორთმევის სამართლებრივი საფუძვლისა და კანონიერების საკითხზე ინფორმაცია აპარატს არ მიენოდა.[3]

სახალხო დამცველის აპარატს, დროებითი მოთავსების იზოლაციიდან გათავისუფლების შემდეგ დამატებითი კომუნიკაცია ჰქონდა [REDACTED] მისი განმარტებით, ჩამორთმეული ნივთები იზოლაციიდან გათავისუფლებისთანავე არ დაუბრუნდა, რის გამოც მოუწია პოლიციის განყოფილებაში მისვლა და უკანონოდ ჩამორთმეული ნივთების წამოღება, რაც ასევე დადასტურდა შინაგან საქმეთა სამინისტროდან მიღებული პასუხითაც.[4]

სამართლებრივი დასაბუთება

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული რეგულაციები

საკანონმდებლო აქტებით დარეგულირებულია ადმინისტრაციული პატიმრობის მოხდის წესი. პირი, რომელსაც სასამართლოს მიერ შეფარდებული აქვს ადმინისტრაციული პატიმრობა, პატიმრობას იხდის შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ განსაზღვრულ ადგილებში.[5]

კანონმდებლობით დაშვებულია ადმინისტრაციული წესით დაკავებული მოქალაქის პირადი გასინჯვა და მისი ნივთების გასინჯვა.[6]

პირადი გასინჯვა და ნივთების გასინჯვა შეიძლება აწარმოონ შინაგან საქმეთა სამინისტროს საამისოდ უფლებამოსილმა თანამდებობის პირებმა.[7] პირადი გასინჯვისა და ნივთების გასინჯვის შესახებ დგება ოქმი ან/და სამართალდარღვევის ან დაკავების ოქმში კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი.[8]

რაც შეეხება ნივთებისა და დოკუმენტების ჩამორთმევას, დაკავების, პირადი გასინჯვის ან ნივთების გასინჯვის დროს აღმოჩენილ ნივთებსა და დოკუმენტებს, რომლებიც წარმოადგენენ სამართალდარღვევის იარაღს ან უშუალო ობიექტს, ჩამორთმევენ დაკავების და გასინჯვის უფლებამოსილების მქონე ორგანოების თანამდებობის პირები. ხოლო, ჩამორთმეულ ნივთებსა და დოკუმენტებს სამართალდარღვევის საქმის განხილვამდე ინახავენ იმ ორგანოების მიერ განსაზღვრულ ადგილას, რომლებსაც ნივთების და დოკუმენტების ჩამორთმევის უფლება აქვთ, ხოლო საქმის განხილვის შემდეგ, განხილვის შედეგების მიხედვით, მათ დადგენილი წესით გაუკეთებენ კონფისკაციას ან დაუბრუნებენ მფლობელს, ანდა გაანადგურებენ.[9]

დაკავებულის იზოლაციაში განთავსებისა და ნივთების ჩამორთმევის პროცედურა

კანონმდებლობის თანახმად, დამკავებელმა მოხელემ ადმინისტრაციული წესით დაკავებული დაუყოვნებლივ უნდა მიიყვანოს პოლიციის უახლოეს დაწესებულებაში ან სხვა სამართალდამცველ ორგანოში.[10]

დროებითი მოთავსების იზოლაციაში მოსათავსებელი პირის პირადი დათვალიერება და მისი ნივთების შემოწმება ტარდება იზოლაციაში შეყვანისთანავე.[11]

იზოლაციაში შეყვანილი პირს თუ დათვალიერების პროცესში აღმოაჩნდება ისეთი ნივთი, რომელიც არ არის დაშვებული შეინახოს პატიმრობის პირობებში, იგი ექვემდებარება ჩამორთმევას იზოლაციაში მოსამსახურის მიერ.[12] ასეთი ნივთები, დეტალურად აღიწერება პირადი დათვალიერების ოქმში და ინახება იზოლაციაში საამისოდ გამოყოფილ ადგილას. მათი სრულად დაბრუნდება ხდება პირის იზოლაციიდან გასვლისას ან გათავისუფლებისას.[13]

წინამდებარე საქმის ანალიზი

მოგეხსენებათ, რომ სახალხო დამცველის აპარატის თანამშრომლები სისტემატურად ხვდებიან შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლების მიერ ადმინისტრაციული წესით დაკავებულ და იზოლაციაში შესახლებულ პირებს. შესაბამისად, სახალხო დამცველის აპარატს დაგროვილი აქვს ინფორმაცია და

პრაქტიკული ცოდნა დაკავებული პირების უფლებრივი მდგომარეობის შესახებ. აპარატის ინფორმაციით, ადმინისტრაციული წესით დაკავებულ პირებს, როგორც წესი, პირად ნივთებს და მათ შორის, მობილურ ტელეფონსა და ქაშარს პოლიციის თანამშრომლები ატანენ დროებითი მოთავსების იზოლატორში, ხოლო შემდეგ იზოლატორი სათანადო წესით იბარებს და ინახავს დაკავებულის პირად ნივთებს.

აღნიშნული საკითხის სამართლებრივი მოწესრიგებისა და არსებული პრაქტიკის მიუხედავად, სახალხო დამცველის აპარატმა დამატებითი ინფორმაციის მიღების მიზნით, შინაგან საქმეთა სამინისტროს დროებითი მოთავსების უზრუნველყოფის დეპარტამენტს მიმართა და პატიმრობაშეფარდებული პირებისთვის პირადი ნივთების ჩამორთმევისა და შენახვის საკითხთან დაკავშირებით ინფორმაცია გამოითხოვა.[14]

დროებითი მოთავსების უზრუნველყოფის დეპარტამენტიდან მიღებული პასუხის თანახმად, მოცემული საკითხი მოწესრიგებულია „დროებითი მოთავსების იზოლატორების ტიპური დებულებისა და შინაგანაწესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2016 წლის 2 აგვისტოს №423 ბრძანებით დამტკიცებული შინაგანაწესის მიხედვით.[15]

ასევე, სახალხო დამცველის აპარატმა ინფორმაცია გამოითხოვა შინაგან საქმეთა სამინისტროს ადმინისტრაციიდან, ადმინისტრაციული წესით დაკავებული პირებისთვის ნივთების ჩამორთმევისა და შენახვის სამართლებრივი საფუძვლებისა და წესების შესახებ, რითაც გამოიკვეთებოდა ინდივიდუალურ შემთხვევაში მოხდა გადაცდომა, თუ ზოგადი პრაქტიკა იყო კანონთან შეუსაბამო.[16]

შინაგან საქმეთა სამინისტროს ადმინისტრაციიდან მიღებული პასუხის მიხედვითაც, მოცემული საკითხი მოწესრიგებულია „დროებითი მოთავსების იზოლატორების ტიპური დებულებისა და შინაგანაწესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2016 წლის 2 აგვისტოს №423 ბრძანებით დამტკიცებული შინაგანაწესის მიხედვით. ხოლო, სხვა რაიმე განმარტება პოლიციელების მიერ დაკავებულებისთვის ნივთების ჩამორთმევის შესახებ სახალხო დამცველის აპარატს არ ეცნობა.[17]

ამრიგად, ზემოთ განხილული საკანონმდებლო რეგულაციებით, ადმინისტრაციული წესით დაკავებული პირებისთვის ჩამორთმეული პირადი ნივთები, რომლებიც არ წარმოადგენენ **სამართალდარღვევის იარაღს ან უშუალო ობიექტს**, ინახება დროებითი მოთავსების იზოლატორში და აღნიშნული ნივთები მათ გათავისუფლებისთანავე უბრუნდებათ.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ სახალხო დამცველის აპარატში წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, **ჩამორთმეული ნივთები არ წარმოადგენდნენ სამართალდარღვევის უშუალო საგანს ან ობიექტს.**[18]

შესაბამისად, საცხოვრებელ სახლში დაკავებული და პოლიციის განყოფილებაში გადაყვანილი **პირადი გასინჯვის დროს ჩამორთმეული პირადი ნივთები შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურეებს უნდა წაეღოთ დაკავებულის იზოლატორში შესახლების ადგილას, ვინაიდან აღნიშნული არ წარმოადგენდა სამართალდარღვევის იარაღს ან უშუალო ობიექტს**, არამედ, ხსენებული ნივთები (მობილური ტელეფონი და ქაშარი), იყო გათავისუფლების შემდეგ ტრანსპორტში თუ სხვა საჭიროებისთვის გადახდის და კომუნიკაციის საშუალება, და ასევე, გადაადგილების დროს ტანსაცმლისთვის საჭირო აქსესუარი.

დასკვნა

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 21-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, მოგმართავთ წინადადებით, დაიწყოთ დისციპლინური საქმისწარმოება საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურეების მიერ მოქალაქე **უფლებების შესაძლო დარღვევის ფაქტზე** და მიიღოთ კანონშესაბამისი გადაწყვეტილება, ვინაიდან, შესაძლოა ადგილი ჰქონდეს მათ მიერ სამსახურებრივ მოვალეობათა არაჯეროვან შესრულებას.

ამასთან, გთხოვთ, მოცემული წინადადების განხილვის შედეგები მაცნობოთ „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 24-ე მუხლით დადგენილი ვადაში.

პატივისცემით,

[1] „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურეთა დისციპლინური წესდების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2013 წლის 31 დეკემბრის N989 ბრძანება, N1 დანართი, მუხ. 2, პუნქტ. 1-ლი, ქვეპუნქტი „ბ“.

[2] საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის 2024 წლის 5 თებერვლის N15-9/1327 წერილი.

[3] საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს 2024 წლის 12 თებერვლის N32400421870 წერილი.

[4] საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს 2024 წლის 12 თებერვლის N32400421870 წერილი.

[5] საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი, მუხ. 309, ნაწ. 1 და 2.

[6] იქვე, მუხ. 244, ნაწ. 1-ლი.

[7] იქვე, მუხ. 248, ნაწ. 1-ლი და 3.

[8] იქვე, მუხ. 248, ნაწ. 5.

[9] იქვე, მუხ. 249, ნაწ. 1-ლი.

[10] იქვე, მუხ. 245, ნაწ. 4.

[11] „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს დროებითი მოთავსების იზოლატორების ტიპური დებულებისა და შინაგანაწესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2016 წლის 02 აგვისტოს N423 ბრძანება, N2 დანართი, მუხ. 5, პუნქტ. 1-ლი.

[12] იქვე, პუნქტ. 3.

[13] იქვე, პუნქტ. 5.

[14] საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის 2021 წლის 29 თებერვლის N15-9/2183 წერილი.

[15] საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს დროებითი მოთავსების უზრუნველყოფის დეპარტამენტის 2024 წლის 24 აპრილის N62401232386 წერილი.

[16] საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის 2024 წლის 11 მარტის N15-9/2444 წერილი.

[17] საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ადმინისტრაციის უფროსის 2024 წლის 26 აპრილის N92401271205 წერილი.

[18] საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს 2024 წლის 12 თებერვლის N32400421870 წერილი.

საქართველოს სახალხო დამცველი

ხელმოწერილია/
შტამპდასმულია
ელექტრონულად

ლევან იოსელიანი